

Eksempler - Det kan du finde i lægdsrullerne

Allerede i de tidligste lægdsruller er der anvendt fortrykte skemaer. Det gør det meget nemmere at finde rundt i lægdsrullernes oplysninger.

De fortrykte skemaer øverst på siderne i lægdsruller viser hvilke oplysninger du stort set altid kan finde i lægdsrullerne. Ud over disse standardoplysninger kan du være heldig at finde oplysninger om flytning, hvilken militær enhed vedkommende har været indkaldt til, samt en række andre oplysninger om helbred, lovovertrædelser osv.

Her er 3 eksempler, der viser hvilke oplysninger du typisk kan finde i lægdsruller.

Eksempel 1

Hovedrulle fra Holbæk Amt, 1793, lægd 19

Gamle Løbe No.	Nye Løbe No.	Husfædrenes og Mandflabets Navne.	Sødestæd.	Alder.	Høide.	Opholdsstæd.	Anmærkninger.
165	115	Lars Larsen	Nr. Jernløse	27	66	Nørup	Recrut 2. R. 87

Hovedrullen

Hovedrullen er en fortegnelse over samtlige værnepligtige i et lægd et bestemt år.

Det fortrykte skema

Her angiver det fortrykte skema, at der for hver værnepligtig skal indføres oplysninger om:

- Det gamle løbenummer (løbenummeret i den forrige rulle hvor man kan finde den værnepligtige)
- Det nye løbenummer (i denne rulle)
- Navn på fader samt på den værnepligtige
- Fødested
- Alder
- Højde
- Opholdssted

Den sidste kolonne er til anmærkninger. Her kan der stå en række forskellige oplysninger.

I eksempel 1 kan du se

1. Øverst på siden står lægdets nummer
2. Det valgte eksempel handler om Niels
3. Niels er søn af Lars Larsen. **Bemærk** at faderens navn står øverst
4. Født i Nr. Jernløse

5. 29 år
6. 66 tommer
7. Opholder sig i Nørup
8. Recrut K: R: 87 - Formentligt indkaldt til Kongens eller Kronens regiment i 1787

Eksempel 2

Tilgangsliste fra Frederiksborg og Holbæk Amt, 1842, lægd 10

Litr.	Løbe- No.	Navn.	Fødested.	Al- der.	Høj- de.	Opholdssted.	Vedtegning.
R	488	Ole Nielsen Jens	Holbæk			Quinden	Indt. 4. Juli 1841,

Frdbg. 10.

Tilgangslisten

Tilgangslisten er en fortegnelse over de værnepligtige der er blevet optaget i rullen i et bestemt år, enten fordi de nåede den alder hvor de skulle optages i rullen eller fordi de flyttede til lægdet.

Det fortrykte skema

I denne tilgangsliste skal der indføres oplysninger om:

- Litra (= bogstav). I lægdsruller anvendes bogstaver i stedet for årstal. På side 6 kan du se hvordan bogstaver og årstal hænger sammen.
- Løbenummer
- Navn på fader samt på den værnepligtige
- Fødested
- Alder
- Højde
- Opholdssted

Den sidste kolonne kaldes Vedtegninger. Her kan der stå en række forskellige oplysninger.

I eksempel 2 kan du se

1. En lægdsrulle kan godt indeholde indførsler fra flere amter. Her kigger vi på Frdbg (= Frederiksborg amt), lægd 10.
2. Rullens litra (= bogstav) er R. Litra R står for 1842
3. Indførslen er for Jens, søn af Ole Nielsen. **Bemærk** at faderens navn står øverst
4. I de ældre lægdsruller står fødselsdatoen i vedtegningsfeltet. Her står at Jens er født 4. juli 1841

Eksempel 3

Omskrevet rulle fra 2. udskrivningskreds, 1897 (fødte 1868, omskrevet 1897), lægd 249

Lægdets Nr. 249.

Bogstav.	Nr.	Den Værnepligtiges fulde Navn.	Faderens eller Moderens Navn og Stilling.	Fødested.	Fødselsaar og Fødselsdag.	Afdeling.	Modt.	Hjemsendt.
K	21	Peter Thomassen	Arbejdsmed. Thomas Hansen	Vester Ulslev	1864 d. 12/5	24. Bull	11/87	12/11 88
Vedtegninger:		U.A. 1887	Ei mødt 1893-96, er i Amerika, tillæses efter § 28 og 51.				1897 12/98 12/96 12/98 12/90	Johnsen

Omskrevne ruller

Alle tilgangslister blev omskrevet efter 11 år. En omskrevet rulle indeholder oplysninger om de værnepligtige der har boet i lægdet i samtlige 11 år og som stadig er værnepligtige.

Det fortrykte skema

I den omskrevne rulle skal der indføres oplysninger om:

- Bogstav (i lægdsruller anvendes der bogstaver i stedet for årstal. På side 6 kan du se hvordan bogstaver og årstal hænger sammen).
- Løbenummer
- Navn på den værnepligtige
- Navn og stilling på faderen (eller moderen)
- Fødested
- Fødselsår og -dag

Har den værnepligtige har været soldat, skal der desuden noteres oplysninger om

- Hvilken afdeling han har været soldat ved
- Hvornår han er mødt til militærtjeneste
- Hvornår han er hjemsendt

Nedenunder er feltet Vedtegninger. Her kan der stå en række forskellige oplysninger.

I eksempel 3 kan du se

Denne indførsel handler om Peter Thomassen.

1. Peter har været indkaldt til 24. batallion
2. Han mødte til militærtjeneste den 1/11 1887 og blev hjemsendt 12/11 1888.
3. Vedtegningen fortæller at Peter er taget til USA uden at have fået flyttestedkendelse. Og at han derfor bør tillaes efter §28 og 51, hvis han møder igen.